

Mİ'RAC KANDİLİ VE NAMAZ

İsra ve Mi'rac'ın Anlamı:

Resûl-i Ekrem'in bir gece Mescid-i Harâm'dan Mescid-i Aksâ'ya yaptığı yolculuğa isrâ, oradan göklere yükselmesine mi'rac denilmiştir. Sery (geceleyin yürüme, gece yolculuğu yapma) kökünden türeyen isrâ Kur'an'da mâzi sîgasıyla yer almış ve sûreye ad olmuştur. Buna göre Allah, kudretinin işaretlerini göstermek için kuluna (Hz. Peygamber) Mescid-i Harâm'dan çevresi mübarek kılınan Mescid-i Aksâ'ya geceleyin bir seyahat yaptırmıştır. (el-İsrâ 17/1) Mi'rac kelimesi Kur'an'da geçmemekle birlikte çoğul şekli olan meâric "yükselme dereceleri" mânasında Allah'a nispet edilmiştir (el-Meâric 70/3). Ayrıca "merdiven" anlamında meâric bir âyette ve urûc kökünden türemiş fiiller çeşitli ayetlerde yer almaktadır (M. F. Abdülbâkî, *el-Mu'cem*, "'arc" md.).(TDV İA, Mirac)

Mi'rac Öncesi

Mekke müşriklerinin İslam'a girmeme konusundaki inatları ve Müslümanlara yaptıkları eziyetlerin yanı sıra büyük desteklerini gördüğü amcası Ebu Talib'in ve eşi Hatice validemizin vefatı ile çok hüznlenen ayrıca müşriklerin üç yıl süren ablukası ve Tâiflilerin saldırıları karşısında daralan Allah Rasûlü (s.a.s) ve müminler, bu mi'rac olayı ile çok muhteşem bir teselliye ve İlâhî ihšana nail olmuştur.

Yüce yaratıcıya yakınlığın en üstün derecesi olan Mi'rac'ın ne zaman meydana geldiği hakkında farklı rivayetler olmasına rağmen âlimlerin çoğunluğuna göre bu olay, müslümanların Birinci ve İkinci Habeşistan hicretlerinden sonra, Hz. Hatice (r.a) ve Ebû Tâlib'in vefatlarını takip eden dönemde hicretten bir yıl önce Recep ayının 27. Gecesi meydana gelmiştir.

İsrâ sûresinde şöyle buyrulmaktadır:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ
مِنَ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

"Kulu Muhammed'i bir gece Mescid-i Haram'dan, kendisine bir kısım ayetlerimizi göstermek için çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah'ın şanı ne yücedir. Doğrusu O, işitir ve görür." (İsrâ, 17/1)

Buhârî ve Müslim'de yer alan rivayetlerin ortak noktalarına göre olay şu şekilde cereyan etmiştir: Bir gece Resûlullah (s.a.s), Kâbe'de Hicr veya Hatîm denilen yerde iken -bazı rivayetlerde uykuda bulunduğu sırada veya uyku ile uyanıklık arası bir halde- Cebrâil geldi; göğsünü açtı, zemzemle yıkadıktan sonra içine iman ve hikmet doldurup kapattı. Burak adlı bineğe bindirip Beytülmakdis'e götürdü. Resûl-i Ekrem (s.a.s) Mescid-i Aksâ'da iki rek'at namaz kılıp dışarı çıktığında Resûlullah (s.a.s) Cebrâil (a.s) getirdiği süt dolu kabı tercih edince Cebrâil kendisine "fıtratı seçtin" dedi, ardından onu alıp dünya semasına yükseltti. Semaların her birinde sırasıyla Hz. Âdem, Hz. İsâ, Hz. Yûsuf, Hz. İdrîs, Hz. Hârûn ve Hz. Mûsâ peygamberlerle görüştü; nihayet Beytülma'mûr'un bulunduğu yedinci semada Hz. İbrâhim'le buluştu. Sidretü'l-müntehâ denilen yere vardı ve Allah'ın huzuruna çıktı. Cenâb-ı Hak beş vakit namazı farz kıldı...(Buhârî, "Şalât", 1, "Tevhîd", 37, "Enbiyâ", 5) (TDV İA, Mi'rac)

Yine Necm suresinin aşağıdaki ayetleri mi'rac hadisesi ile ilgili olarak yorumlanmıştır:

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ أَفَتَمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ
عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ذُو الْعَرْشِ الْمُبَارَكُ يَوْمَ الْفَيْصِلِ الَّذِي هُوَ أَعْيَنَ الْمُبْصِرُ
رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ

"Allah kuluna vahyedeceğini vahyetti. Kalp, (gözün) gördüğünü yalanlamadı. (Ey Müşrikler! Şimdi siz Peygamberin) gördüğü şey hakkında onunla tartışıyor musunuz? And olsun ki, o, Cebrail'i bir başka inişte daha (asli şekliyle) Sidretü'l-Münteha'nın yanında görmüştü. Me'va cenneti de Sidre'nin yanındadır. O zaman Sidre'yi kaplayan kaplamıştı. Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı. And olsun, o, Rabbinin en büyük alametlerinden bir kısmını gördü." (Necm, 53/10-18)

Peygamber Efendimiz'e (s.a.s) mi'rac'ta üç ilâhî ihsanda bulunulduğu hadis-i şeriflerde ifade edilmiştir ki bunlar:

- 1- Beş vakit namaz. Mi'rac hediyesi olarak Peygamberimiz'in (s.a.s) getirdiği beş vakit namaz, aynı zamanda müminin mi'rac'ı sayılmıştır,
- 2- Allah'a ortak koşmayanların bağışlanabileceği müjdesi,
- 3- Bakara sûresinin sonundaki iki âyet ki, İslâm'ın temel inanç esaslarını tamamlamakta ve müslümanların çektiği üzüntü ve sıkıntıların sona erdiği müjdelenmektedir.

Bu âyet-i kerîmelerde meâlen şöyle buyrulmaktadır:

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكَاتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَفَرَقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (٢٨٥)
لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (٢٨٦)

“ Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü'minler de (iman ettiler). Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: "Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz." Şöyle de dediler: "İşittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden bağışlama dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır."

“ Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararındır. (Şöyle diyerek dua ediniz): "Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.” (Bakara, 2/285-286)

Miraç'ın Yankıları

Peygamber Efendimiz (s.a.s) evine döner dönmez gece olup bitenleri ailesine ve arkadaşlarına anlatmıştır. Her söylediğinin gerçek olduğunda şüphe olmayan Peygamberimize (s.a.s) ailesi ve arkadaşları inanmış ancak Mekkelilerin bazıları olayı duyar duymaz şaşkına dönmüş ve reddetmişlerdir. Hemen Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) koşarak ona Peygamberimizin (s.a.s) İsrâ'ya dair verdiği haberi nakletmişlerdir. Hz. Ebû Bekir (r.a) onlara:

- Muhammed'in (s.a.s) doğru sözlü olduğuna kanaatim vardır. Bu kanaatimi size de bildiririm, dediğinde onlar:

- Demek Muhammed'in (s.a.s.) bir gecede Mescîd-i Aksâ'ya gidip sonra dönüp geldiğini sen de mi tasdik ediyorsun? demişlerdir. Bunun üzerinde Hz. Ebû Bekir (r.a):

إِنْ كَانَ قَالَهُ فَقَدْ صَدَقَ، وَإِنَّا لَنُصَدِّقُهُ فِيمَا هُوَ أَبْعَدُ مِنْ هَذَا، نُصَدِّقُهُ عَلَى خَيْرِ السَّمَاءِ.

“Eğer bunu O söylediyse şüphesiz doğrudur. Ben O'nu bundan daha uzağında da tasdik ediyorum. Semadan haber getirdiğini, tasdik ediyorum (Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 422; Müslim, “İmân”, 279) demiştir. Bu cevabı sonrasında Hz. Ebû Bekir'e (r.a.) “Sıddık” denilmiştir.

Peygamberimizin (s.a.s) daha önce Mescîd-i Aksâ'ya gitmediğini bilen müşrikler, O'na Mescîd-i Aksâ ile ilgili sorular sordular. Kendisine sorulan bu sorulara cevap veremeyeceğini ve böylece söylediklerinin gerçek olmadığını anlaşılabileceğini düşünüyorlardı. Ancak durum onların istedikleri gibi olmamıştı. Peygamber Efendimiz (s.a.s) bu anı şöyle anlatmaktadır:

“Kureyş beni yalanlayınca, Mescîd-i Haram'a gidip Hicr'de ayakta durdum. Bundan sonra Allah bana Beyt-i Makdis ile gözümün arasındaki mesafeyi kaldırdı da ne sordularsa oraya bakarak haber vermeye başladım.” (Buhârî, Menakıp, 41)

Miraç Hadisesi ve Bizlere Hatırlattıkları

Mi'rac, Efendimizin şahsında vuku bulmuş bir mucizedir. Bizler de Mi'rac'ta ona verilenler ile kendi mi'racımızı gerçekleştirebilir, Allah katındaki değerimizi yükseltebiliriz. Öncelikle, günde beş vakit Yüce Rabbimizle buluşma randevumuz olan namazlarımızı eksiksiz ve dosdoğru kılmaya çalışmalı, bu geceyi kendimize yeni bir başlangıç kabul etmeliyiz.

Efendimizin (s.a.s) ifadesiyle “dinin direği” olan namaz, Kur'an'da;

Muttakîlerin, hakîki mü'minlerin, Firdevs cennetinin varisleri olan kurtuluşa ermiş mü'minlerin, temiz yürekli mütevâzî mü'minlerin, muhsinlerin, sâdıkların, iyi, salih ve akıllı insanların niteliği ve özelliği olarak zikredilmiştir. Kısaca namaz, manevi yükselişin ilk basamağını oluşturmaktadır.

Mi'rac olayından çıkarmamız gereken diğer bir ders ise; Allah'ın yardım ve desteğinin her zaman inananların üzerinde olduğudur. Zira Mi'rac olayı gerçekleşmeden önce Risaletin 6-9. yılları arasında Müslümanlara müşrikler tarafından 3 yıl süren boykot uygulanmıştı.

Boykotun sona ermesinden bir süre sonra ise Peygamber Efendimiz'in (s.a.s) eşi Hz. Hatice (r.a) ile Peygamberimizin (s.a.s) Mekke'deki en büyük destekçisi Ebu Talib vefat etmiştir. (Hüzün Yılı-Risaletin 10. yılı) Müşrikler bu olayların neticesinde iyice cesaretlenmişlerdi. İşte tam bu zamanda mi'rac hadisesiyle Allahu Teâla, kulunun destekçisi olduğunu ve yaşadıkları karşısında ümitsiz olmaması gerektiğini, Allah'a güvenenlerin yarımsız kalmayacağı vurgulanmıştır.

Dolayısıyla bu hadise, yaşadığımız sıkıntılar karşısında ümitsiz olmamamız gerektiğini, eğer Allah'a gönülden inanıyorsak O'nun bizimle beraber olduğunu bizlere hatırlatmaktadır. Ayet-i kerime'de ifade edildiği üzere:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

“Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa Allah ona bir çıkış yolu açar.” (Talak, 65/2)

İşte nasıl ki, Allah (c.c), Hz. Muhammed'i (s.a.s) yalnız ve desteksiz bırakmadıysa bizleri de öylece yalnız bırakmamıştır ve bırakmayacaktır.

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“Öyle ise siz beni anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin! Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir.” (Bakara 2/152-153)

Bu dünya hayatı, bütünüyle bir imtihandır ve her birimiz farklı şekillerde denenmekteyiz:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

“Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele.” (Bakara, 2/155)

O halde bize düşen, Peygamber Efendimizi (s.a.s) örnek almak ve O'nun yaptığı gibi Allah'a tevekkül ederek sabretmektir. Gaybî bir konu olan Miraç hadisesi, olayın yaşandığı dönemin muhatapları açısından inananların imanlarını tasdik etmesi sebebiyle büyük bir imtihandır. (Bkz. İsrâ, 17/60)

Miraç sayesinde insanlık, kendi gücünü, evrenin büyüklüğünü ve Allah'ın yüceliğini keşfetmiştir. Yedi kat sema; Peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'e (s.a.s) açılmış yerde ve gökte olanlar gösterilmiş, hatta cennet ve cehennem tanıtılmıştır. Kâinatı ve onun gizemlerini keşfeden Allah Resûlü (s.a.s), Allah Teala'nın sonsuz gücünü bir daha aynelyakîn idrak etmiştir. Son derece mutmain olarak bu yolculuktan dönmüştür. Onun bildirdiklerine inananlar da, kâinatın ve ahiretin mahiyetine dair kafalarındaki birçok soruya cevap bulmuş olmaktadır.

Miraçta, aklı geride bırakan bir aşk, maddenin ötesine geçen bir nazar, aşağıyı ve aşağılığı kabul etmeyen bir yükseliş vardır. Miraçta elemi, kederi, çaresizliği, ümitsizliği bir kenara koyup yeniden yola çıkma vardır. Miraçta arınma, durulma, korunma ve kollanma vardır.

Miraçtan alınacak diğer bir hisse de “sıddık” olabilmek, “sıddık” kalabilmek ve “sıddıklarla” beraber olabilmektir.

Şimdi hepimize düşen; Efendimizi tasdik eden bir Ebubekir (r.a) olabilmektir. Şimdi hepimize düşen; “O (s.a.s) demişse doğrudur.” diyebilmek, O’nu dünyalık tüm sevdiklerimizden daha çok sevebilmek ve O’na şartsız tabi olabilmektir. İşte o zaman Rabbimizin sevgisini de kazanmış olacağız:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Al-i İmran, 3/31)

Miracın müjdecisi olan Bakara suresinin ayetlerini okuyarak ve bu dualara iştirak ederek hissedar olalım:

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

“Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.” (Bakara, 2/286)

Rasûlullah'a (s.a.s) yaşatılan bu tecrübe “namaz” ile taçlandırılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.v), yaşadığı bu olağanüstü tecrübeden sonra ümmetine yeniden dönmüş ve onları da namaz ile manen yükselmeye çağırmıştır. Müminler ise her namazda okudukları “Tahiyyât” ile Rasûlullah'ın (s.a.s) yaşadığı bu hadiseyi tekrar tekrar canlandırır ve Rableri katındaki yüksek mertebelere uzanmak için çırpınırlar âdeta.

Evet, Mi'rac bir yükseliştir... Kulun Allah nezdinde yükselişi... Kullar bu yükselişi hiç şüphesiz O'nun razı olacağı bir hayat ile gerçekleştirirler. İhlas ile, takva ile, ibadet ve taat ile... Bilhassa da namaz ile. Zira namaz müminin mi'racıdır.

Namazın Önemi ve Namaz Niçin Kılınır?

Yüce Allah, ilk insan ve ilk peygamber Adem (a.s.)’den itibaren bütün insanları “*namaz*” ibadeti ile sorumlu tutmuş ve bütün peygamberler, kavimlerine “*namaz*” kılmalarını emretmişlerdir. Kerim Kitabımızda peygamberlerin yaşantılarında namazın önemi ve kavimlerinden istedikleri konuların başında namaz olduğu vurgulanmaktadır. Örneğin;

Şuayb (a.s) kıldığı namazdan dolayı kavminin dikkatini çekmiş, kavmi ona;

قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

“Ey Şuayb! Atalarımızın taptığı şeylerden mallarımız hususunda dilediğimizi yapmaktan vaçgeçmemizi sana namazın mı emrediyor? Oysa sen uyumlu ve akıllı birisin demişlerdir. ” (Hud, 11/87)

İbrahim (a.s);

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

“Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle; ey Rabbimiz! Duamı kabul et! ” (İbrahim, 14/40) duası ile namazı kılanlardan olmayı isterken, soyunun da namaz kılanlardan olmasını istemiştir. Kur'an'da birçok defa Yakub (a.s)'ın soyu olan İsrail oğullarından namazı kılacaklarına dair söz alındığı bildirilmektedir.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ

"İsrail oğullarından, 'Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, anneye, babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere iyilik edin. İnsanlarla güzel güzel konuşun, namazı kılın, zekât, verin' diye söz almıştık. Sonra siz, pek azınız hariç döndünüz." (Bakara, 2/83)

Lokman (as)'da oğluna nasihat ederken; namazı emretmiştir.

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزَمِ الْأُمُورِ

“Yavrucuğum, namaz kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış. Doğrusu bunlar azmedilmeye değer işlerdendir.” (Lokman, 31/17) Bunun gibi birçok ayet-i kerimde namaz ibadetinin farziyeti ve önemi vurgulanmakta sadece bu ümmette değil Allah'ın gönderdiği tüm ümmetlerde önemli bir ibadet olduğu bildirilmektedir.

İslâm'da Namazın Farziyeti Kitap, Sünnet ve İcmâ'ya dayanır

Namazın farziyeti; “Şüphe yok ki namaz, müminler üzerine vakitleri belli olarak yazılmış bir ödevdir.” (Nisa, 4/103) ayetiyle sabittir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“Ey iman edenler! Sabrederek ve namaz kılarak Allah'tan yardım dileyin. Şüphe yok ki Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 2/153)

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

“Sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin. Şüphesiz bunlar, Allah'a huşû ile boyun eğenlerden başkasına ağır gelir.” (Bakara, 2/45)

İman kalbine yerleşmiş ve gerçek mümin niteliğini kazanmış bir müslümana namaz kılmak ağır ve zor gelmez. Mümin, namazlarına müdavidir. Namazlarını zevkle ve isteyerek kılar.

Yine Kitabımız Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde; “namazı kılınız ve zekâtı veriniz” buyrulur.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ (٢٣٨)

“Namazları ve orta namazı aksatmadan kılın, huşû içinde Allah'ın huzurunda durun.” (Bakara, 2/238)

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ (٥)

"Oysa onlar, tevhit inancına yönelerek, dini yalnız Allah'a tahsis ederek O'na kulluk etmek, namazı kılmak ve zekatı vermekle emr olunmuşlardır. İşte doğru din budur" (Beyyine, 98/5)

فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

"Namazı kılın, zekâtı verin ve Allah'a samimiyetle bağlanın. O, sizin Mevlânızdır. O, ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcısıdır"(Hacc, 22/78)

Namazın İnsana Kazandırdıkları

1. Namaz Allah'ı Hatırlatır

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُوا

"O halde beni anın, ben de sizi anayım. Bana şükredin de nankörlük etmeyin. " (Bakara, 2/152)

2. Namaz Dinin Direğidir

الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ

Efendimiz (a.s); "Namaz dinin direğidir." buyurdu. (Beyhaki, Sünen)

3. Namaz Verilen Nimetlere Karşı Allah'a Bir Teşekkürdür

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

"Hani rabbiniz, 'Eğer şükrederseniz size (nimetimi) daha çok vereceğim, nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım pek şiddetlidir!' diye bildirmişti.'" (İbrahim, 14/7)

4. Namaz Vaktin Kıymetini Öğretir

Namaz kılan kimse, her daim Rabbi ile ve meleklerle beraber olduğunu bilir.

Bu konuda Peygamberimiz'in (s.a.s) şu hadisi oldukça dikkat çekicidir:

يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ، وَيَجْتَمِعُونَ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ وَصَلَاةِ الْعَصْرِ، ثُمَّ يَرْجُ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُمْ، فَيَسْأَلُهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِهِمْ كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادِي فَيَقُولُونَ تَرَكْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ، وَأَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ

"Gece ve gündüz melekleri sizi takip ederler. Sabah ve ikindi namazlarında toplanırlar. Sonra sizinle geceleleyen melekler, ilâhî huzura çıkarlar. Rab'leri onlara, "onları en iyi bir şekilde bildiği halde-kullarımı nasıl terk ettiniz?" diye sorar. Melekler, "Onları namaz kılarken bırakmıştık ve namaz kılarken bulduk." cevabını verirler" (Buhârî, Mevâkî, 16)

5. Namaz İnsanların Eşit Olduğunu Hatırlatır

Namaz; zengini fakiri, âmiri memuru ve her seviyedeki insanı camide yan yana getirir ve insan olarak Allah katında eşit olduklarını, aralarında insan olmak bakımından bir fark olmadığını öğretir.

6. Namaz Kişiyi Kötülüklerden Ahkoyar,

Namaz, müminin hayatına çeki düzen verir; onu her türü çirkinliklerden, haram ve yasakları işlemekten men eder.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

“(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah’ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir. Allah yaptıklarınızı biliyor.” (Ankebut, 29/45)

8. Kıyamet Günü İlk Soru Namazdan Olacaktır

İnsanlar öldükten sonra dirilecekler ve Allah'ın huzurunda dünyada yaptıklarının hesabını vereceklerdir. O gün ibadetlerden ilk sorgulama namazdan olacaktır. Nitekim Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyurmuştur;

إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ فَإِنْ صَلَحَتْ فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ وَإِنْ فَسَدَتْ فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ

“Kulun kıyamet gününde, hesabı ilk önce sorulacak ameli namazdır. Eğer namazı dürüst çıkarsa kurtulmuş ve kazanmıştır. Eğer namazı düzgün çıkmazsa kaybetmiştir.” (Tirmizî, Salât, 305)

Bir başka hadislerinde de: “*Kıyamet gününde kulun ilk hesaba çekileceği şey farz namazdır. Eğer bu namazı tam olarak yerine getirmişse ne güzel. Aksi halde şöyle denilir: Bakın bakalım, bunun nafile namazı var mıdır? Eğer nafile namazları varsa, farzların eksiği bu nafilelerle tamamlanır. Sonra diğer farzlar için de aynı şeyler yapılır.*” (Ebû Dâvûd, Salât, 145; Tirmizî, Salât, 188) buyurmuştur.

Bu geceyi nasıl değerlendirelim

Öncelikle bu gece, geçmişin muhasebesini yaparak, günahlarımızla vedalaşmak ve Allah’ın razı olduğu yeni bir hayata başlamak için fırsattır. Geceyi bu niyet ve anlayışla idrak edebilmenin gayreti içinde olmalıyız. Unutmamalıdır ki ameller niyetlere göre değer kazanır.

Tövbe ve istiğfarı çokça yapalım.

Kur’an-ı Kerim ve mealini okuyalım.

Allah’ı çokça zikredelim.

Peygamberimize her fırsatta salâtü-selâm getirelim.

Namazlarımızı camilerde cemaatle kılmaya çalışalım.

Kılamadığımız namazların kazasını kılalım veya nafile namaz kılalım.

Küskünlüklerimize son verip, barışarak yeni bir başlangıç yapalım.

Aile büyüklerimizi, hastalarımızı, akrabalarımızı ve kabirleri ziyaret edelim.

Kendimiz, ailemiz, vatanımız, ordumuz ve bütün Müslümanlar için dualar edelim.

Miraç mucizesinin ilk durağının Mescid-i Aksa olması ve Kur’an-ı Kerim’de “*çevresini mübarek kıldığımız yer*” olarak tanımlanması Ümmet-i Muhammed’e bir hatırlatmadır. Fiili bir işgal altında olan Mescid-i Aksa’nın kurtuluşu ve bir yılı aşkın devam eden katliamların durması için müminler birbirine kenetlenmeli ve tek yürek olmalıdır. Miraç Kandili gecesi dualarımızda müminlerin ilk kıblesi ve miracın hatırası, onlarca Peygamberin emaneti Mescid-i Aksa’yı ve orada zulüm gören Filistinli kardeşlerimizi de unutmayalım.

Rabbimiz Mi’rac kandilinin manevi yükselişimize ve ahlaki güzelliklerle donanmamıza vesile kılsın.